

Hlavní menu

Budoucí čas

Budoucí čas průběhový

Citoslovce

Could, would, might v práci větách

Člen

Číslovky

Gerundium

Infinitiv minulý

Infinitiv přítomný

Infinitivní tvary přehled

Infinitiv užití

Inverze

Ještě jeden, už žádný

Like - as

Konjunktiv minulý

Konjunktiv přítomný

Many - much, Little - few

Minulý čas pravidelných sloves

Minulý čas průběhový

Minulý čas sloves "be, can, have, do"

Množné číslo podstatných jmen

Modální slovesa "can, may, must"

Modální slovesa - opisy

Nepřímá řeč

Nepřímá otázka

Nepřímý rozkaz nebo žádost

Otázka

Podmínková souvětí

Podmínková souvětí minulá neskutečná

Podmínková souvětí přítomná neskutečná

Podmiňovací způsob minulý

Podmiňovací způsob přítomný

Podstatná jména - feminina

Pořádek slov ve větě

Přací věty

Předmět přímý a nepřímý

Předbudoucí čas

Předbudoucí čas průběhový

Předminulý čas

Předminulý čas průběhový

Předložky I (české o, v, z, do)

Předložky II (české od, k, na, po, s)

Předpřítomný čas

Předpřítomný čas průběhový

Přítomný čas prostý
Privlastňovací pád
Přítomný čas průběhový
Příslovce
Rozdíl použití SO a SUCH
Rozkazovací způsob
Schéma gramatických časů
Slovesa DO a MAKE, rozdíly v užití
Slovesa pomocná "be, have, do"
Slovesa změny stavu
Slovesný rod činný, trpný
Slovesné tvary
Slovesa typy
So do I, neither do I (já také, také ne)
Spojky I (časové)
Spojky II
Stupňování přídavných jmen
Souslednost časů
Tázací dovětky
Typy podstatných jmen
The...the...Čím...tím.
Vazba "I am to go"
Vazba "going to infinitiv"
Vazba podmětu s infinitivem
Vazba předmětu s infinitivem
Vazba "there is, are"
Vazba "used to"
Věty časové
Věty předmětné
Věty přípustkové
Věty účelové
Věty vztažné vypustitelné
Věty vztažné nevypustitelné
Věty zvolací
Vyjadřování budoucnosti po časových spojkách
Vyjadřování budoucnosti po podmín.spojkách
Zájmena
Zájmena zdůrazňovací, zvrtná
Zájmena privlastňovací
Zájmena ukazovací
Zájmena tázací
Zájmena vztažná "who, which, that, what"
Zájmena neurčitá "either, neither, both, one"
Zájmena neurč. "all, whole, other(s), another"
Zájmena neurčitá "no, none, every, each"
Zájmena neurčitá "some, any"

Zápor

Zvláštnosti v používání členů

Člen

Formy :

člen neurčitý - a,an

podle výslovnosti první hlásky podst.jména se užívá buď "an" :

před samohláskou nebo němým "H" : an owl, an hour

nebo "a" :

před souhláskou nebo u-,eu- , vysloveného JU : a cat, a uniform, a eucalyptus tree

člen určitý - the

má dvě podoby ve výslovnosti:

před souhláskou : the cat

před samohláskou : the owl

Místo ve větě :

před podst.jménem, přívlastkem a příslovcem

a hat the hat

a smart hat the smart hat

a very smart hat the very smart hat

Použití

a) člen neurčitý se používá ve smyslu českého nějaký, jeden, jakýsi a při prvním výskytu daného slova ve sdělení

b) člen určitý se používá, je-li podst.jméno blíže určeno situací nebo jde-li o věc všeobecně známou

Zvláštnosti v používání členů

Zvláštnosti v používání členů

Člen neurčitý

- vyjadřuje příslušnost k urč. třídě, druhu

A mouse is smaller than a rat.

Myš je menší než krysa.

- u jmen povolání, po "as"

He is a doctor.

Je doktor.

He speaks as a doctor.

Mluví jako doktor.

She has got a job as a shop assistant.

Je zaměstnána jako prodavačka.

- ve významu předložky

an apple a day

jablko denně

once a week

jednou týdně

twice a month

dvakrát měsíčně

Člen určitý

- u jmen počitatelných i nepočitatelných

the butter (nepoč.),

the cup (poč. v j.č.)

the cups (poč. v mn.č.)

- u jmen hudebních nástrojů

She can play the piano.

Umí hrát na piáno.

- některé výrazy s určitým členem mají obecný význam

I enjoy going for long walks in the country.

I often go to the mountains at weekends.

- před některými přídavnými jmény má určitý člen obecný význam

The young should listen to the old.

Mladí by měli poslouchat staré.

The unemployed are people who have no jobs.

Nezaměstnaní jsou lidé, kteří nemají žádnou práci.

Člen se vynechává

- u jmen institucí

church, college, hospital

Do you go to church ?

Jdete do kostela ?

What time do you usually go to work ?

Kdy chodíte obvykle do práce ?

I think I'll go to bed early tonight.

Myslím, že půjdu dnes večer brzy spát.

- u jmen dopr.prostř., předchází-li "by"

We always go by car (bus, train).

- u jmen jídel

When do you have breakfast ?

Kdy snídáte ?

- při určování času, části dne

at night

v noci

around midday

okolo poledne

ale : po předložce člen následuje
see you in the morning

if you feel it during the day
- po vazbě "next (last) + čas.určení"

Can we meet next week ?

Můžeme se setkat příští týden ?

- u jmen nemocí

He has diabetes, I have jaundice.

- u jmen míst, zemí

in France, to America

Člen určitý obvykle mají

- řeky, oceány

: the Thames, the Pacific

- oblasti

: the East End, the Orient

- hotely, muzea, restaurace, kina

: the Caledonian Hotel

- noviny, časopisy

: the Observer

- hudební nástroje

: she can play piano.

Typy podstatných jmen

Podstatná jména v angličtině lze rozlišit podle různých hledisek na

Konkrétní a abstraktní (woman, cat, stone - love, beauty)

abstraktní podst.jména jsou zpravidla odvozena koncovkami od

a) **příd.jmen -age** (shortage)

-cy (bankruptcy)

-hood (likelihood)

-ism (socialism)

-ity (normality)

-ness (kindness)

b) **jiných jmen -age** (percentage)

-cy (democracy)

-dom (martyrdom)

-ry (chemistry)

c) **sloves -age** (breakage)

-al (arrival)

-ing (gerundium)

Obecná a vlastní (cup, palace, dog - Peter, China, Friday)

Počítatelná a nepočítatelná

Podst.jména nepočítatelná jsou především jména hromadná, látková u kterých nelze určit přesný počet, člen se u nich nepoužívá, neboť je nelze dále specifikovat. Bližší určení míry nebo množství je dáno spojením se jménem počítatelným

a piece of furniture

a strand of spaghetti

an act of violence

an item of news

Množné číslo podst.jmen

Množné číslo podstatných jmen

Množné číslo podst.jmen se tvoří v písemné podobě přidáním koncovky -s, -es (končí-li slovo na sykavku nebo -y). Výslovnost -e,s je závislá na kvalitě předcházející hlásky.

jedn.č.	množ.č.
jako (z) se vyslovuje po samohláskách a souhláskách	
a friend	friends
a teacher	teachers

jako (**s**) se vyslovuje po neznělých souhláskách (p,t,k,f)

a book	books
--------	-------

jako (**iz**) se vyslovuje po sykavkách (s,z,č,š,dž)

a dress	dresses
---------	---------

Končí-li slovo na -y a předchází souhláska (family), dojde k pravopisné změně : -y na -ie

family	families
--------	----------

Předchází-li samohláska, k žádné změně nedochází

boy	boys
-----	------

Nepřavidelné množné číslo mají :

a) koncovkou :

child	children
ox	oxen

b) změnou ve sl. :

man (muž)	men
woman (žena)	women
wife (manželka)	wives
calf (tele)	calves
goose (husa)	geese
louse (veš)	lice
mouse (myš)	mice
tooth (zub)	teeth
knife (nůž)	knives
life (život)	lives
person(osoba)	people
foot (stopa)	feet

c) slova latinského (řeckého) původu, zakončená v č.j. koncovkami -um,-on, v množ.čísle mají koncovku -a

addendum	addenda
----------	---------

podobně phenomenon, ariterion, ovum, ernatum, bakterium

ale pravidelné mn.č. mají museum, stadium, demon, electron

Přivlastňovací pád

V angličtině jsou dva typy přivlastňovacího pádu :

Saský genitiv

the students bag
a girl's name
Charles's parents
Marx's Capital
today's newspaper
at the doctor's
at my grandmother's
the hairdresser's

Předložkový přivlastňovací pád, užívá se hlavně pro věci

a bag of a student
a name of a girl
a house of my grandmother

Saský genitiv se užívá zejména pro živé bytosti, jimž přivlastňujeme.

my father's picture
- obrázek mého otce (t.j. obrázek, na kterém je otec)
- obrázek mého otce (patří mu)

a picture of my father
- obrázek, na kterém je otec

Podstatná jména - feminina

Mnoho podst.jmen v angličtině má pouze jeden tvar pro vyjádření rodu mužského a ženského.

he is an artist she is an artist

podobně banker,cousin,friend,lawyer,neighbour,novelist,teacher,zoologist.

V některých případech se k rozlišení rodu používají koncovky :

rod ženský	rod mužský
actress	actor
duchess	duke
goddess	god
heroine	hero
princess	prince
widow	widower
businesswoman	businessman

Jinde jsou rody rozlišeny rozdílnými slovy :

rod ženský	rod mužský
daughter	son
cow	bull
woman	man
girl	boy

Je-li nutno přesně identifikovat příslušnost k rodu, lze použít :

a female friend	a male friend
a female student	a male student
a woman doctor	a man doctor

Typy podstatných jmen

Množné číslo podstatných jmen

Stupňování přídavných jmen

Pravidelné stupňování se tvoří

a) koncovkami :

sweet
sweet-er pro druhý stupeň
the sweet-est pro třetí stupeň

b) pomocí slov "more, most"

beautiful
more beautifull
the most beautifull

Typ a) je běžný u krátkých příd.jmen, typ b) u dvou a víceslabičných příd.jmen.

Nepravidelné stupňování

bad	worse	the worst
far	further	the furthest
	farther	the farthest
good	better	the best
little	less/lesser	the least
many	more	the most
much	more	the most

Obě možnosti mají

late	later	the latest (nejnovější)
	latter	the last (poslední)
old	older	the oldest
	elder	the eldest (o členech rodiny)

Záporné stupňování

interesting	less interesting	the least interesting
-------------	------------------	-----------------------

Zájmena

osobní :

I, me	we, us
you	you
he, she, it, him, her	they, them

zvratná :

myself	ourselves
yourself	yourselves
himself, herself, itself, oneself	themselves

přivlastňovací :

my, mine	our, ours
your, yours	your, yours
his, her, hers, its	their, theirs

ukazovací :

this, that	these, those
------------	--------------

tázací :

who, whom, whose, which, what....

kombinace s -ever :

whichever, whoever,...

vztažná :

who, whom, whose, which, what, that,...

kombinace s -ever :

whichever, whoever,...

neurčitá :

some(body), someone, something
any(body), anyone, anything
no(body), no one, none, nothing
either, neither, both, one
every(body), everyone, everything
each, all, (an)other, others,
either, both, one

Zájmena zakončena na -body, -one, mohou vytvořit přivl. pád- anybody's, someone's,...

Zájmena

Zájmena neurč. all, whole, other, another

Zájmena neurčitá either, neither, both, one

Zájmena neurčitá no, none, every, each

Zájmena neurčitá some, any

Zájmena zdůrazňovací

Zájmena zdůrazňovací, zvratná

Zvratná :

I cut myself.

I hope you'll enjoy yourselves.

Řízl jsem se.

Doufám, že se budete bavit.

Používají se po slovese zvratném, kterých je v angličtině méně než v češtině.

enjoy oneself

help oneself

behave oneself

bavit se

posloužit si

chovat se slušně

ale pozor na překlad českých spojení :

mýt si ruce

protřít si oči

česat si vlasy

zlomit si nohu

ušpinit si ruce

obléci si kabát

wash one's hands

rub one's eyes

comb one's hair

break one's leg

get one's hands dirty

put on one's jacket

Zdůrazňovací :

I saw it myself.

Peter wrote the paper himself.

She prepared the dinner herself.

Sám jsem to viděl.

Petr si napsal ten referát sám.

Sama ten oběd uvařila.

Yourself má v množném čísle tvar "yourselves".

Zájmena

Zájmena přivlastňovací

Nesamostatná zájmena přivlastňovací (přivl. adjektiva)

my (můj,má,mé),
your (tvůj,tvá,tvé,vaše)
his (jeho)
her (její)
its (jeho)
our (naše)
their (jejich)

stojí před jménem : This is my bag. Her bag is new.

Samostatná zájmena přivlastňovací

mine (můj,má,mé),
yours (tvůj,tvá,tvé,vaše)
his (jeho)
hers (její)
its (jeho)
ours (naše)
theirs (jejich)

stojí za jménem : This hat is mine. That house is hers.

Přivlastňovací zájmeno může nahrazovat člen určitý (jev pro angličtinu typický), většinou ve vztahu k různým částem těla či oděvu.

He put his hand..
She covered her face..

V předložkové vazbě se častěji užívá členu určitého, možné je však obojí.

He was hit on the mouth.

Dvojí přivlastňovací pád

Předložka "of"(vyjadřuje 2.pád) + přivlastňovací pád jména. Užívá se tehdy, přivlastňuje-li se určité osobě. Prvnímu podst.jménu obvykle předchází :

- člen neurčitý : He is a friend of his.
- záj.neurč. : He is no uncle of yours.
- číslovka : two sisters of hers

Zájmena

Zájmena ukazovací

a) **this, these** - slouží k bližšímu určení něčeho, co je mluvčímu nějakým způsobem blízké, či v nějaké bezprostřední návaznosti k němu

b) **that, those** - označují něco vzdálenějšího

This red pen is my, that red pen is yours. Toto červené pero je moje, tamto je tvé.

Zájmena

Zájmena tázací

a) **who, whom** - jsou vždy samostatná, nenásleduje po nich podstatné jméno, vztahují se k osobám

Who are you ?

Whom did you address it ?

b) **whose** - 2.pád od who, může stát samostatně i se jménem

Whose are these bags ?

Whose bags are these ?

c) **which, what** - na rozdíl od who(m), which může být užito samostatně i se jménem, pro osoby i věci

Which actor do you mean ?

Which of the two do you want ?

Who označuje počet, neomezený rozměr, which označuje výčet, omezený výběr možností

What would you like drink ?

Coffee or tea - which would you like ?

d) **what** - samostatné what se vztahuje jen k věcem, nesamostatné what se vztahuje jak k věcem, tak k osobám

What is this object ?

Don't ask me what I did ?

What child does not like chocolate ?

What kind of powder do you use ?

what ve zvolacích větách :

What awful weather !

What a dreadful day !

What must they think !

e) **složení s -ever** vyjadřují překvapení, zmatek, rozhořčení

Whatever do you mean ?

Whoever would have thought of that ?

Whatever did you do that for ?

Which není jako zájmeno tázací spojováno s -ever.

Zájmena

Zájmena vztažná "who, which, that, what"

Je-li vztažné zájmeno ve vedlejší přívlastkové větě předmětem, zpravidla se vynechává :

The boy I saw with Susan was Jack. Chlapec, kterého jsem viděla se Suzan byl Jack.

Jestliže by před vztažným zájmenem stála předložka, je nutno přesunout ji na konec věty :

The boy I'm talking to. Chlapec, se kterým mluvím.

The boy I'm speaking about. Chlapec, o kterém mluvím.

Vztažné zájmeno nelze vynechat, je-li ve vztažné větě podmětem :

The boy who saw me was Jack. Chlapec, který mě viděl, byl Jack.

Je třeba rozlišovat tři zájmena s významem "který, jenž" :

a) **who** : Vztahuje se na osobní podmět, množ.č.se rovná jednotnému. Předmětný pád whom se užívá především v předložkovém spojení :

The boy to whom I'm talking. Chlapec, ke kterému mluvím.

Přívlastňovací tvar je whose (the man who..)

b) **which** : Vztahuje se na neosobní podmět, v pádě ani čísle se nemění. Přívlastňovací pád "of which" (jehož) se v hovoru často nahrazuje tvarem whose.

c) **that** : Vztahuje se na všechna osobní i neosobní. Užívá se hlavně po

- superlativech (3.stupeň příd.jmen) The best thing that...

- řadových číslovkách The first man that...

- neurčitých zájmenech (every,all..) The only thing that..

What s významem "to, co" uvozuje předmětnou nebo podmětnou větu.

I'll repeat what he said.

What nikdy neznámá "což". Which ve významu "což" se vztahuje k obsahu předcházející věty. Je před ním čárka, nelze jej vynechat.

He couldn't come to the party, which was a pity.

Složeniny s -ever na rozdíl od zájmen tázacích, nevyjadřují rozhořčení, překvapení či zmatek, ale pouze zdůrazňují zájmeno ve smyslu kdokoli,jakýkoli, atd.

Do whatever you like.

Whatever problem we have, we'll solve them.

Vztažné zájmeno může být v hovor. projevu vynecháno.

These are things (that) we want to do.

Zájmena

Zájmena neurčitá "either, neither, both, one"

Either : Často znamená aby, jeden i druhý, stojí samostatně i se jménem, je-li výběr z více než dvou možností, užívá se any.

Either parent can look after the children.

Každý z rodičů se může starat o děti.
(jeden i druhý)

Ve významu "**každý**" nebo "**oba**" je either vždy nesamostatné, tj. stojí vždy jen s podst. jménem.
He was sitting in a taxi with a girl on either side. Seděl v taxi s dívkou na každé straně.

Neither : zápor od either

Neither kidney is functioning properly.
(Ani jedna...)

Either, neither + of + podst.jm. v mn. čísle mají sloveso v množném čísle, jednotné číslo se objevuje spíše ve formálním spis. projevu

(N)either of the boys are (is) likely to have done it.

Přísluvečné užití (n)either :

Either se používá v záporných větách.

I can't do it either.

Já to také nemohu udělat.

Neither se používá ve 2.větě, která následuje po 1.větě záporné.

I can't sleep and neither can she.

Both : ve významu "**oba dva**", může stát samostatně i ve spojení s podst.jménem.

We love both our parents.

One :

a) vztahuje se k předchozímu sdělení, zastupuje podst.jméno, může být v č.j. i v č. mn.:

I like silk blouses, especially black ones.

b) one se členem určitým :

Which girl do you prefer ? The tall one.

c) nemůže se vztahovat ke jménům nepočítatelným

Do you want white sugar or brown ?

d) generické užití one označuje skupinu, všeobecně každého jejího členu

What can one do ?

Co se dá dělat ?

One shouldn't take risks.

Člověk by neměl riskovat. Lidé by neměli riskovat.

Nemělo by se riskovat.

Zájmena

Zájmena neurčitá "all, whole, other(s), another"

All(všechno) : Stojí samostatně i s podst.jménem, u jmen počitatelných i nepočitatelných. Je-li užito určitého členu nebo zájmena, stojí mezi slovesem a podst.jménem :

I want all the coins.

Rozdíl mezi "all" a "everything" je obvykle jen jemným významovým odlišením. "All" je užito pro označení věcí blíže nespecifikovaných, "everything" se vztahuje jen ke jménům počitatelným. All má též význam příslovce úplně (completely).

He was all covered in mud. Byl úplně(celý) od bláta.

Whole : používá se hlavně s podst. jmény v jedn. čísle

all the town, možno i - the whole town

all her life - her whole life

ale pouze - all butter, all money

Other(s), another : Another je spojeno s počitatelným podst.jm. v jedn. čísle, nebo ho nahrazuje :

I want another (hamburger).

Other je spojeno pouze s podst.jm. čísla množného :

Other children get more money.

Jiné děti dostávají více peněz.

Others je vždy samostatné, bez podst.jména.

I like these colours, don't you like the others ? Mám rád tyto barvy, nemáš rád jiné ?

"No other" se někdy užívá místo "not another".

He always wears this coat,he has no other.

Ve spojení s -one (one..another, one..the other) obvykle znamenají "to samé", "jeden...druhý".

One week after another went by.

Jeden týden za druhým odchází.

One week after the other went by.

ale : mluvíme-li pouze o dvou možnostech, používá se "**one... the other**" s významem

"jeden..ten druhý"

One book is new, the other is old.

Zájmena

Zájmena neurčitá "no, none, every, each"

No : Stojí nesamostatně, jen ve spojení s podst.jménem.
He has no money,no house,no friends.

Může nahradit **not** v příslovečném užití před komparativem, výraz s **no** je emotivněji zabarvený výraz.

We paid no more than USD 2. Platili jsme pouze 2 dolary.

None : Stojí samostatně, ve spojení s osobami je vazba **none of** častější, než pouhé **none**.
I tried a lot but none fitted. Zkusila jsem jich hodně, ale žádný mi nepadl.
None of us knew how to do it. Nikdo z nás nevěděl, jak to udělat.

Every, each : Používán se jen se jmény počítatelnými, each stojí samostatně i se jménem, every pouze ve spojení s podst.jm.

Each was given a candle.
Every child was given a candle.

Each znamená každý z určitého výběru, vymezeného počtu, individualizuje. Je možno ho chápat i jako "jeden po druhém" .

Every znamená každý z neomezeného množství možností, všeobecně. Může mu předcházet genitiv.

Jane's every move was silent and slow. Každý Janin pohyb byl tichý a pomalý.

Složeniny s **-body, -one, -thing** stojí samostatně, následuje po nich sloveso v jedn.čísle.

Everything has to be done immediately. Vše musí být uděláno ihned.

Zájmena

Zájmena neurčitá "some, any"

Some, any mohou stát samostatně, bez podst.jména, i před podstatným jménem, mají pouze jeden tvar pro číslo jednotné i množné.

Did you speak to anybody ?

Tell me something.

Rozdíl mezi **some** a **any** :

Any se používá :

- v záporné větě, otázce, podmínce

- se slovy záporného významu (never, seldom, rarely)

There are hardly any eggs left.

You never do any homework.

- v kladných větách ve významu kterýkoli, jakýkoli

I haven't got any money.

If you have any money, give it to me.

Give me any example.

Some se používá :

- ve větách oznamovacích a kladných

- v otázce tehdy, předpokládá-li ten, kdo se táže, existenci nebo realizaci toho, nač se ptá

We have some new record.

Will you have some tea ?

Do you know some English novelist ?

Složeniny s "**-body,-thing,-one**" stojí samostatně.

Záporné věty nezačínají s "**any**" ani se složeninami s "**any-**".

We couldn't do anything.

Nothing can be done.

Číslovky

	základní	řadové
1	one	first
2	two	second
3	three	third
4	four	fourth
5	five	fifth
6	six	sixth
7	seven	seventh
8	eight	eighth
9	nine	ninth
10	ten	tenth
11	eleven	eleventh
12	twelve	twelfth
13	thirteen	thirteenth
14	fourteen	fourteenth
15	fifteen	fifteenth
16	sixteen	sixteenth
17	seventeen	seventeenth
18	eighteen	eighteenth
19	nineteen	nineteenth
20	twenty	twentieth
21	twenty-one	twenty-first
30	thirty	thirtieth
40	forty	fortieth
50	fifty	fiftieth
60	sixty	sixtieth
70	seventy	seventieth
80	eighty	eightieth
90	ninety	ninetieth
100	a(one)hundred	(one) hundredth
101	a(one)hundred and one	(one)hundred and first
200	two hundred	two hundredth
1 000	a(one)thousand	one thousandth
1 345	a(one)thousand three hundred and forty-five	(one)thousand three hundred and forty-fifth
1000000	one milion	millionth
1000000000	one billion	billionth

násobné : once - one time, twice- two times, three times

I was born on 22nd July 1952.

Slovesné tvary

1. infinitiv
2. přechodník přítomný: sloveso v zákl.tvaru + ing
3. přechodník minulý, příčestí minulé
4. gerundium
5. slovesné časy
8. trpný rod
9. konjunktiv

Slovesa-typy

Pravidelná : tvoří tvary příč.minulého a přechodníku minulého pravidelně koncovkou -ed
neurč.tvár min.příčestí min.přechodník

seem	seemed	seemed
kiss	kissed	kissed
plant	planted	planted

Nepravidelná : tvoří minulé tvary nepravidelně
změnou samohlásky A B B

konc. -t, -d	keep	kept	kept
bez konc.	sit	sat	sat

změnou samohlásky A B C

sing	sang	sung
------	------	------

změnou souhlásky A B C

leave	left	left
-------	------	------

beze změny samohlásky A B C

spoil	spoilt	spoilt
send	sent	sent

beze změn A B C

cut	cut	cut
-----	-----	-----

Pomocná primárně be, have, do, **modální** can, may, must

Slovesa pomocná "be, have, do"

Be

	přít.čas	minulé přič.	přech.min.
č.jedn.	I am	I was	been
	you are	you were	been
	he,she,it is	he,she,it was	been
č.množ.	we are	we were	been
	you are	you were	been
	they are	they were	been

Stažené tvary :

I am - I'm	we are - we're
you are - you're	you are - you're
he is - he's	they are - they're

s not :

am I not - aren't I jen v otázce
you(we,they) are not - aren't you(we,they)
he(she,it) is not - he(she,it) isn't

Slouží jako pomocné sloveso ve tvarech :

be + přechodník přítomný (průběhové tvary)
be + přechodník minulý

Have

	přít.čas	minulé přič.	přech.minulý
č.jedn.	I have	I had	had
	you have	you had	had
	he,she,it has	he,she,it had	had
č.množ.	we have	we had	had
	you have	you had	had
	they have	they had	had

Stažené tvary :

I have - I've I had - I'd
he has - he's
you have - you've you had - you'd
we have - we've we had - we'd
they have - they've they had - they'd

s NOT :

have not - haven't
has not - hasn't

Stažené tvary he's, she's - nejsou obvykle v této podobě užívány, přednost mají tvary nestažené - he has, she has.

Slouží jako pomocné sloveso ve tvarech :

have + přechodník minulý

"have got" ve významu něco mít, vlastnit (zejména v přít.čase). Nemá průběhový tvar.

I have got a large garden

"have" ve významu :

to have a swim	- zaplavat si
to have a chat	- popovídat si
to have a good time	- mít se dobře
to have a breakfast	- snídat
to have a rest	- odpočinout si
to have a drink	- napít se

"to have to" + inf. ve významu "muset"

I have to go there. Musím tam jít.

"have (get) something done" - dát si něco udělat.

I have my shirts washed. Dávám si prát košile.

Women have their hair done at the hairdresser's. Ženy si nechávají učesat vlasy u kadeřníka.

We have our linen washed at the laundry. Necháváme si vyprat prádlo v prádelně.

ale

I have washed my shirts.

Vypral jsem si košile.

Otázka a zápor se tvoří s pomocným "do"

I don't have, do you have

Do

	přít.čas	minulé přič.	min.přech.
č.jedn.			
	I do	I did	done
	you do	you did	done
	he,she,it does	he,she,it did	done
č.množ.			
	we do	we did	done
	you do	you did	done
	they do	they did	done

Stažené tvary :

do not - don't

does not - doesn't

did not - didn't

Slouží jako pomocné sloveso v

- otázka, zápor

- zdůrazňuje emfaticky význam následujícího slovesa:

Oh, I do like it !

Opravdu se mi to moc líbí !

- pomocné slov. "do" k plnovýznamovému "do"

What do you do ?

- nahrazuje v odpovědích slovesa plnovýznamová

Do you agree ? Yes, I do.

She never drinks ! Oh yes, she does !

Modální slovesa "can, may, must"

Postavení ve větě :

I,you,he,she,it,we,they + can,may,must + infinitiv bez "to"

Kladná oznamovací věta :

he can come	může přijít
he may come	smí přijít, možná, že přijde
he must come	musí přijít

Záporná oznamovací věta :

he can't(cannot) come	nemůže přijít
he needn't(need not) come	nemusí přijít
he may not come	možná, že nepřijde
he mustn't(must not) come	nesmí přijít

Modální slovesa mají tyto odlišnosti oproti ostatním slovesům :

- mají stejný tvar ve všech osobách
- jsou doplněna infinitivem bez to
- otázku tvoří inverzí
- nemají infinitiv, musí se užít opisy
- zápor :

I must - musím I need not - nemusím
I may - smím I must not - nesmím
I may - možná, že I may not - možná, že ne
I can - moci I cannot - nemohu, neumím

"Can" vyjadřuje určitou schopnost, dovednost, (I can speak English) zatímco "may" vyjadřuje nejistotu, určitou míru pravděpodobnosti, dovolení.

Modální slovesa "may (might), must, could, can't + infinitiv přítomný vyjadřují pravděpodobnost, dedukci vzhledem k přítomnosti.

I may go there.	Smím tam přijít.
It can't be so expensive.	Určitě to není tak drahé.
He must be very rich.	Určitě je velmi bohatý.

Modální slovesa "may (might), must, could, can't + infinitiv minulý vyjadřují pravděpodobnost, dedukci vzhledem k minulosti.

He may not have heard us.	Možná, že nás neslyšel
He can't have heard us.	Nemohl nás slyšet.
You must have heard about it.	Určitě jsi o tom slyšel.
Saying how sure I am :	definitely must probably should possibly may, might, could definitely not can't

Modální slovesa-opisy

Modální slovesa - opisy

Modální slovesa nemají vlastní tvary pro vyjádření všech časů, nahrazují se proto tvary opisnými.

Can

neurč.způsob	be able to
přítomný čas	I am able to
předpřítomný čas	I have been able to
předminulý čas	I had been able to
minulý čas	I was able to
budoucí čas	I will be able to

May

neurč.způsob	be allowed to
přítomný čas	I am allowed to
předpřítomný čas	I have been allowed to
předminulý čas	I had been allowed to
minulý čas	I was allowed to
budoucí čas	I will be allowed to

Must

neurč.způsob	to able to
přítomný čas	I have to
předpřítomný čas	I have had to
předminulý čas	I had had to
minulý čas	I had to
budoucí čas	I will have to

We can finish it in time.

Jsme schopni dokončit to včas.

Were they able to finish it in time ?

Byli schopni to dokončit včas ?

Schéma gramatických časů

Slovesný rod - činný, trpný

Č i n n ý - podmět je konatelem děje
He drives a car.

T r p n ý - děj je konán na podmětu, podmět se děje účastní pasivně
A car was driven (by him).

Tvoří se :

be v přísl.čase + přechodník minulý

Přehled tvarů :

infinitiv

(to) be written

inf. minulý

(to) have been written

čas přít.prostý

are(is) written

čas min.prostý

were(was) written

čas přít.průb.

are(is) being written

čas min.průb.

were(was) being written

čas předpřítomný

have(has) been written

čas předminulý

had been written

čas předpřít.průb.

have(has) been being written

čas předmin.průb.

had been written

Podmiňovací zp. přítomný :

would be written

should be written

ought to be written

might be written

could be written

Podmiňovací zp. minulý:

would have been written

should have been written

ought to have been written

might have been written

could have been written

Modální slovesa - přít.

may be written

must be written

can be written

Modální slovesa - min.

may have been written

must have been written

cannot have been written

needn't have been written

Na 1. místě se dává přednost podmětu životnému.

I was given a present.

A present was given to me.

Schéma gramatických časů

Gerundium

Tvoří se :

zákl.tvar slovesa + i n g

Ve větě má funkci podst.jména (může být podmětem, předmětem, užívá se po předložkách).

Odpovídá přibližně českému podst.jménu slovesnému.

Eve likes taking photographs.

Taking photographs is an expensive hobby.

Předmět gerundia se vyjadřuje :

a) zájmenem osobním, podst.jm. ve 4.pádu

Mum dislikes me being late.

b) zájmenem přivlastňovacím, přivlastňovacím pádem

Will you excuse my being late ?

Užívá se :

- po slovesech typu finish, enjoy, imagine, excuse, understand, mind, miss, keep, admit, avoid, dislike, feel like (= want), risk

I enjoy getting up early.

Have you finished doing your homework ?

- ve spojení "I can't help....."

I can't help loving you.

- po "worth"

It is worth seeing.

- po předložce

He is fond of listening to music.

- jako náhrada za větu vedlejší

Going home, I met Alice.

- ve spojení **do + the**, když hovoříme o práci

You do the cooking, I'll do the washing up.

Ty uvaříš, já umyji nádobí.

- ve spojení **be used** (být zvyklý na něco)

I'm used to getting up early.

Jsem zvyklý vstávat časně.

- ve spojení **get used** (zvyknout si na něco)

I haven't got used to my new computer yet.

Ještě jsem se nezvykl na svůj nový počítač.

Vedle gerundia existuje v angličtině i podstatné jméno slovesné, které má na rozdíl od gerundia člen a pojí se s předložkou "of"

the writing of letters

the reading of detective stories

Infinitiv přítomný

Infinitiv je v angličtině doprovázen částicí "to". Záporný infinitiv obsahuje "not to".

to come	not to come
to look	not to look
to ask	not to ask

To be or not to be.

It's fine to have a good job.

It isn't easy to learn a foreign language.

Být či nebýt.

Je pěkné mít dobré zaměstnání.

Není snadné naučit se cizí jazyk.

Přehled infinitivních tvarů

Infinitiv - užití

Bez "to" :

- po slovesech modálních a po "do"
I must go, I don't know why (where).
- po slovesu "dare"
How dare you talk now.
- po slovesu "need" ve významu "musit"
He need not trouble himself. Nemusí se obtěžovat.
- po "why, not"
Why stay indoors ?
Why not try our cream cakes ?
- po let's (vyjádření návrhu), would rather,
had better
Let's go to the cinema tonight. Pojďme dnes večer do kina.
I'd rather stay at home. Raději bych zůstal doma.

S to :

- po slovesech vyjadřujících přání nebo nelibost want, like, wish, prefer, hate
I want you to remember this.
I would like you to come.
I asked to see the manager
- po slovesech vyj. určité hledisko, víru předpoklad, odhad
I believe this to be a mistake.
I supposed him to be dead.
- konstrukce " to be said to (prý)"
It is said to be true.
- v pasivních konstrukcích po slovesech smyslového vnímání
She was made to do it.
- po některých podst.jménech a zájmenech
a tendency to become
glad to meet you
- ve vedl.věťách, někdy s přidáním "in order", "so as" (účel), "only" (důsledek)
He left early in order (so as) to get a good seat.

Bez "to"

- po slovesech smyslového vnímání feel, hear, watch, see, atd.
I saw him die.
I heard him play guitar.

- po slovese "make" ve významu přimět, přinutit
I only did it because they made me do it.

Udělal jsem to jen proto, že mě
přinutili .

To bez slovesného tvaru - neúplný infinitiv, v opakování umožňuje vynechat sloveso z
předchozí věty

I did it because she encouraged me to.

Přehled infinitivních tvarů

Vazba předmětu s infinitivem

Užívá se po slovesech těchto významových okruhů:

Slovesa smyslového vnímání see, hear, watch, feel, atd. Infinitiv po těchto slovesech v činném rodě nemá "to".

I saw him leave.

Viděl jsem ho odejít

I heard him say it.

Slyšel jsem ho to říci.

Slovesa vyjadřující přání, žádost, rozkaz, dovolení want, wish, would, like, ask, tell, order, allow, let, persuade, make. "Let" a "make" mají v činném rodě infinitiv bez to.

I want him to be here.

I'd like you to come.

Ask him to help you.

I didn't let him go.

I made him believe it.

Slovesa vyjadřující domněnku expect, think, believe, suppose, mean. Dále slovesa know, understand.

I expect you to come.

They believed him to be poor.

Tato slovesa se většinou vyskytují ve spojení s infinitivem "**to be**", který se po slovese "know" může vynechat.

Slovesa "wait" a "arrange" mají vazbu "for + předmět + infinitiv "

I waited for him to come.

Čekal jsem, až přijde.

I arranged for a car to meet you.

Zařídil jsem, aby ti přijelo naproti auto.

Schéma gramatických časů

Angličtina má :

dva časy přítomné	- <u>přítomný</u> , <u>předpřítomný</u>
dva časy minulé	- <u>minulý</u> , <u>předminulý</u>
dva časy budoucí	- <u>budoucí</u> , <u>předbudoucí</u>

Ve všech třech případech se opakuje stejná struktura :

Čas hlavní (buď v průběhovosti nebo jako daný okamžik) a děj probíhající (v průběhu nebo jen daném bodě) před časem hlavním. Budoucnost, přítomnost i minulost může být vyjádřena časem jednoduchým nebo časem průběhovým.

Souslednost časová

Minulý čas pravidelných sloves

Většina anglických sloves tvoří minulý čas pravidelně koncovkou "-ed". Tento tvar je stejný ve všech osobách jednotného i množného čísla.

It happened here.

I invited Susan.

Výslovnost **-ed** závisí na kvalitě předcházející hlásky:

open I opened (d) po znělých souhláskách a po samohláskách

ask I asked (t) po neznělých souhláskách (p,f,k,s,š,č)

want I wanted (-id) po (t,d)

Končí-li infinitiv na němé "-e", připojí se jen "-d". Souhláska se po krátké přízvučné samohlásce zdvojuje. Koncové "-y" se nemění v "-i", pokud mu předcházela samohláska (paid je výjimka).

Koncové "-y" se mění v "-i", pokud mu předcházela souhláska.

live - I lived

stop - I stopped

stay - I stayed

try - I tried

Otázka minulého času pravidelných sloves se tvoří obdobně jako v čase přítomném, místo tvarů do(does) je však did :

Where did it happen?

Did the doctor come quickly?

Zápor se u všech významových sloves tvoří přidáním tvaru "did not", redukovane "didn't", před sloveso. Na rozdíl od přít.času, kde jsou dva tvary (do not-does not), je v minulém čase tvar jediný.

I didn't write in June.

He didn't come yesterday.

V záporné otázce je vždy didn't.

Why didn't he do it ?

Who didn't come?

Pomocná slovesa "be,do"

Schéma gramatických časů

Minulý čas sloves "be, can, have, do"

Minulý čas slovesa **be** se tvoří nepravidelně:

1. I was we were
2. you were you were
3. he,she,it was they were

Otázka se tvoří obrácením slovosledu.

Was I ? Were you ? Was it ? Were they ?

Zápor :

was not(wasn't), were not(weren't)

Minulý čas sloves **can** a **have** se také tvoří nepravidelně. Ve všech osobách je též tvar

can - could

have - had

Otázka :

Could you ? Did you have ? nebo (zřídka) Had you ?

Sloveso "have to"(muset) má otázku s did.

I had to go there.

Did you have to go there ?

Zápor :

could not (couldn't)

Sloveso "have" má však zápor s did:

I did not have to do it. Nemusel jsem to udělat.

Minulý čas slovesa **do** je také nepravidelný.

do - did

Otázka se tvoří stejně jako u ostatních významových sloves.

Did you do it ? Udělal jsi to ?

Zápor tvoří sloveso "do" stejně jako ostatní významová slovesa .

I didn't do it. Neudělal jsem to.

Slovesa pomocná

Slovesa modální

Slovesa modální-opisy

Minulý čas průběhový

Průběhový minulý čas se tvoří
be v **min.č.** + tvar **-ing** významového slovesa

was going. Šel jsem.

Otázka : Where you going ?

Zápor : I was not (wasn't) going.

Užívá se jako prostý minulý čas, průběhovým, tvarem však mluvčí zdůrazňuje průběh slovesného děje. Jde hlavně o tři druhy situací:

1. Současně probíhají dva paralelní děje, stejně dlouho trvající, a mluvčí je oba vnímá jako proces. Je-li podmět v obou větách stejný, bývá průběhový tvar jen v jedné větě (v té, jejíž děj jsme si vybrali jako rámec k druhému ději), kdežto v druhé větě je neprůběhový tvar.

I was reading and he was watching TV. Já jsem četl a on se díval na televizi.
Yesterday we talked about the weather while we were going home.

2. Děj probíhá v určitém okamžiku v minulosti.

At three I was watching TV. Ve tři jsem se díval na televizi.

Probíhající děj vyjádřený průběhovým minulým časem, tvoří pozadí nebo rámec pro druhý krátce trvající děj, vyjádřený prostým minulým časem.

He came when I was watching TV... Přišel, když jsem se díval na televizi..

3. Užitím průběhového tvaru klademe důraz na trvání minulého ukončeného děje.

I was reading for some time. Četl jsem nějakou dobu.

Užitím průběhového minulého času se výroku může dodat citového zabarvení - netrpělivosti, nevrlosti

He was forgetting something. Pořád něco zapomínal.

- nesmělosti, zdrženlivosti, skromnosti

I was trying to say.. Pokoušel jsem se říci..

Schéma gramatických časů

Přítomný čas prostý

Vyjadřuje děj obvyklý, opakovaný.

In Britain most shops close at 5.30 p.m.

Tvarem se vyrovná infinitivu bez "to", pouze ve 3.osobě jednotného čísla přebírá koncovku "-s" nebo po sykavkách "-es".

1. I work we work
2. you work you work
3. he,she,it works they work

Výslovnost -(e)s je závislá na kvalitě předcházející hlásky,podobně jako koncovka množného čísla -(e)s.

see he sees (z) po samohláskách a znělých souhláskách
start he starts (s) po znělých souhláskách (p,t,k,f,)
choose he chooses (iz) po sykavkách (s,z,š,č,d,ž)

Změna v pravopise je u sloves končících na souhlásku + "y", u sloves končících na samohlásku + "y" ke změně nedochází.

I hurry - he hurries
I play - he plays

Otázka se tvoří obrácením slovosledu pomocí slovesa do (does).

DO I, you like tea ?
DOES he,she,it like tea ?
DO we, you,they like tea ?

Chceme-li vyjádřit návrh, používáme

"Why don't you..."
I'm tired. Why don't you go to bed early ?

Opis s "do" je i v otázkách uváděných tázacími příslovci where,when,why,how :

Where(when,why) do you work ?

Zápor se u všech významových sloves tvoří tak, že se před významové sloveso klade tvar "do not", ve 3.osobě jedn.čísla "does not". Významové sloveso má tvar infinitivu bez "to". Užívá se zkrácených i nezkrácených tvarů.

I do not speak English I don't speak..
He does not spek English. He doesn't speak

Přítomný čas průběhový

Průběhový přítomný čas se tvoří :

"be" v přít.č. + tvar na -ing výz.slovesa

Tvar na -ing vzniká připojením koncovky -ing k infinitivu (go - going), koncové -e infinitivu však odpadá (come - coming). Koncová souhláska infinitivu se zdvojuje, předchází-li krátká přízvučná samohláska (get - getting). Zápor se tvoří přidáním not, otázka obrácením slovosledu:

I am not coming...

She is not coming...

Are you watching ..?

Užití :

Označuje děj, který právě probíhá.

Her husband is watching TV.

They are coming back from school.

Označuje děj, který proběhne v blízké budoucnosti.

She is going out tonight.

Označuje děj, který probíhá v současnosti, ale ne v momentě, kdy o něm mluvíme.

You're spending a lot of money these days.

Sue is looking for a job at the moment.

Pro děj opakovaný má angličtina přítomný čas prostý.

Schéma gramatických časů

Budoucí čas

Budoucí čas se tvoří

pom.sloveso "will" + inf.význ.slovesa bez "to"

V hovoru se užívá stažený tvar 'll

1. I will - I'll we will - we'll
2. you will - you'll you will - you'll
3. he will - he'll they will - they'll

V britské angličtině může být v 1.osobě shall (místo will)

Otázka se tvoří obrácením slovosledu:

Will you help ? Will he help ?

Zápor se tvoří přidáním "not", existují i stažené záporné tvary :

will not - won't
shall not - shan't

Krátká odpověď :

Yes, I will. No, I won't.

Tázací dovětek :

He'll buy it, won't he ?
He won't buy it, will he ?

Pozn.

- "will" se používá často v těchto situacích :

a) když nabízíme, že něco uděláme

That bag looks heavy. I'll help you with it.

Ta taška je těžká. Pomohu ti s ní.

b) když slibujeme, že něco uděláme

Are you hungry ? I'll make you something to eat.

Máš hlad ? Připravím ti něco k jídlu.

c) když žádáme někoho, aby něco udělal

Will you shut the door ?

Zavřete, prosím, dveře.

- "shall" se používá, když

a) chceme-li znát něčí názor, nebo chceme-li radu, instrukci

What shall I do ?

Co mám dělat.

Shall I apply for the job or not ?

Mám se ucházet o tu práci, nebo ne?

How long shall I cook this spaghetti ?

Jak dlouho mám vařit ty špagety ?

b) vyjadřujeme-li návrh

Shall we go out this evening ?

Půjdeme dnes večer někam do společnosti?

- otázka "Shall I do ?" má častěji význam "Mám to udělat ?" než "Budu to dělat ?"
- "Will you do it?" má dvojí význam
Uděláte to ? (otázka)
Udělejte to, prosím. (zdvořilá žádost)
- po podmínkových a časových spojkách se budoucnost vyjadřuje tvarem přítomného času.
- "Have" v budoucím čase stojí vždy bez "got"

Schéma gramatických časů

Budoucí čas průběhový

Tvoří se

"be" v bud.č. + tvar na -ing význ.slovesa

I will be travelling.

Otázka se tvoří obrácením slovosledu.

How long will you be sleeping ?

Will you be studying the whole afternoon ?

Krátká odpověď :

Yes, I will. No, I will not.

No, I won't.

Budoucí čas průběhový se používá pro

1. děj, který bude probíhat po jistou dobu

He will be working in the garden all day.

2. děj, který bude probíhat v určitém okamžiku

By this time tomorrow we will be travelling to London.

3. k dotazu na budoucí skutečnou činnost, ptáme-li se na něčí plány

Will you be passing the post-office when you go out ?

Půjdeš kolem pošty, až půjdeš ven ?

Schéma gramatických časů

Předminulý čas

Předminulý čas se tvoří

"have" v min.č. + minulé příčestí význ.slovesa

Činný rod:

I had visited (I'd visited). Navštívil jsem.

Trpný rod:

I had been visited. Byl jsem navštíven.

Otázka :

Had you visited ? Navštívil jsi ?

Zápor :

I had not visited. Nenavštívil jsem.

Předminulý čas vyjadřuje minulý děj, který skončil před začátkem jiného minulého děje, obvykle vyjádřeného minulým časem. Bývá v časových souvětích, se spojkami when, after (když, poté co) before (než). Předminulý čas je někdy ve větě hlavní, někdy ve větě vedlejší, podle toho, který děj předcházal:

Before he came to Brno, he had been in Prague.

After he had left Prague, he came to Brno.

Dále se předminulý čas užívá tehdy, je-li časová posloupnost dějů v souvětí převrácena, tj. začínáme vypovídat o pozdějším z obou dějů

He started to read the newspaper

he had bought on his way home.

Následují-li minulé děje za sebou v logickém sledu tak, jak se udály, v souřadných větách, užívá se minulý čas.

Také v souvětích se spojkami before a after se často užívá minulý čas místo předminulého, protože spojky dostatečně jasně naznačují vztah dějů.

Předminulý čas je minulou formou času předpřítomného. Srovnejte :

I haven't eaten all day today, so I'm very hungry

I hadn't eaten all day yesterday, so I was very hungry when I got home.

Schéma gramatických časů

Předminulý čas průběhový

Předminulý průběhový čas se tvoří

had been + tvar na -ing významového slovesa

Vyjadřuje předminulý děj, který nekončí nástupem minulého děje, nýbrž trvá dále:

The house had been burning an hour before the firemen arrived.

Předminulý čas průběhový je minulou formou času předpřítomného průběhového. Srovnajte :

How long have you been waiting ? (until now)

How long had you been waiting when the bus finally came ?

Schéma gramatických časů

Předpřítomný čas

Předpřítomný čas se tvoří

"have" v přít.č. + min.přičestí význ.slovesa

I have worked.	Pracoval jsem.
I have written.	Napsal jsem.
I have been.	Byl jsem.

Zápor se tvoří pomocí not, otázka obrácením slovosledu:

I haven't been there.	Nebyl jsem tam.
Have you been there ?	Byl jsi tam ?

Předpřítomný čas se užívá v těchto případech:

1. Doba minulého děje není určena a ani nevyplývá ze souvislosti:

I have seen him.	Viděl jsem ho.
I have bought a new suit.	

V české otázce bývá často slovo už:

Už sis to koupil?	Have you bought it?
Už jsi viděl ten film?	Have you seen that film?

2. Doba děje je určena časovým určením zahrnujícím přítomnost.

I have seen him this week.	Viděl jsem ho tento týden.
----------------------------	----------------------------

Tato časová určení jsou např.:

this year	- letos
this month	- tento měsíc
this week	- tento týden
today	- dnes
this afternoon	- dnes odpoledne
recently	- poslední dobou

apod. Vždy jde o období dosud neskončené.

3. Doba je určena výrazy

just	- právě
so far	- dosud
not yet	- ještě ne
since	- od té doby, až dosud
ever	- (vůbec) kdy
never	- nikdy

apod.

I have just seen him.	Právě jsem ho viděl.
I have not seen him yet.	Ještě jsem ho neviděl.

Vždy jde o období související s přítomností.

Schéma gramatických časů

Předpřítomný čas průběhový

Předpřítomný čas průběhový se tvoří
be v předpř.č. + tvaru na -ing význ.slovesa

Stažené tvary jsou stejné jako u přítomného času slovesa have.

Používá se ve spojení s předložkami

for - jak dlouho

She has been watching it for hours.

since - od kdy

He has been learning it since March.

Zápor se tvoří pomocí not, otázka obrácením slovosledu.

How long have you been watching?

Předpřítomný čas průběhový označuje děj, který už nějakou dobu probíhá a bude pravděpodobně pokračovat. Věta obsahuje časový údaj "jak dlouho (už)" nebo otázku na něj. Časové určení "jak dlouho" uvádí předložka "for", údaj "odkdy" předložka "since".

Poznámka :

1. U sloves, která nemohou vyjadřovat trvání děje, tento čas vyjadřuje opakování děje. V češtině je často příslovce "stále".

I've losing things since I arrived.

Od té doby, co jsem přijel, stále něco ztrácím.

2. Místo tvaru průběhového je u sloves "be", "have" a "know" tvar prostý, ten je v záporné větě obvyklý u všech sloves.

It's been hot since May.

I've known him for ten years.

It hasn't rained since Sunday.

3. Předpřítomného času průběhového lze užít k vyjádření pocitu rozmrzelosti, výčitky nebo netrpělivosti.

Somebody has been writing with my pen.

Někdo psal s mým perem.

Schéma gramatických časů

Přebudoucí čas

Tvoří se

be v bud.č. + a min.inf.bez "to" význ.slovesa

I shall have travelled all over England by the end of next month.

Koncem příštího měsíce budu mít procestovanou celou Anglii.

Otázka:

Will he have finished...?

Will you have travelled...?

Zápor :

He will not have finished...

I shall not have travelled....

Tímto způsobem se vyjadřuje ukončenost slovesného děje do určitého časového okamžiku v budoucnosti. Přebudoucí čas tedy vyjadřuje, že děj skončí do určitého budoucího okamžiku, který je třeba vyjádřit:

- časovými výrazy:

by seven o'clock, by tomorrow, by next week, by the year 2000

- pomocí jiné věty:

When you finish this book,...

By the time you return,...

Pro srovnání:

Budoucí čas : I shall finish at five.

Přebudoucí čas : I shall have finished by five.

Skončím v pět.

Skončím do pěti.

Schéma gramatických časů

Předbudoucí čas průběhový

Tvoří se

"be" v bud.č.+have been+tvar na -ing význ.slovesa

I shall have been living there for 2 years next week.

He will have been looking for him for 2 hours now.

Zápor :

They will not have been staying here for a week in 2 days.

Předbudoucí čas průběhový signalizuje, že děj probíhal v určitém časovém období a že se může dotýkat i uvedeného časového okamžiku v budoucnosti, tedy může v tomto momentu ještě pokračovat.

Schéma gramatických časů

Souslednost časů

Ve větách typu "Myslím, že je doma", jenž následují po řídicím slovese v minulém čase, se v angličtině kladou časy tak, jak jsou vyjádřeny pravidly o souslednosti časů.

Současné děje

Myslím, že je doma. Myslel jsem, že je doma.
I think he is at home. I thought he was at home.

He realized nobody agreed with him.
Uvědomil si, že s ním nikdo nesouhlasí.

Následné děje

1. Budoucí vztah

Myslím, že přijde. Myslel jsem, že přijde.
I think he will come. I thought he would come.

Říká, že odjede.
He says he is going to leave.

Říkal, že odjede.
He said he was going to leave.

They assured me we were going to stay at the Alcron.
Ujistil mě, že zůstaneme v Alcronu.

2. Výsledný vztah

Myslím, že už přišel. Myslel jsem, že už přišel.
I think he has arrived. I thought he had arrived.

I found I had been mistaken.
Zjistil jsem, že jsem se mýlil.

She had to admit she had made those mistakes herself.
Musela připustit, že ty chyby udělala sama.

3. Minulý vztah

Myslím, že tam byl před 5. lety. Myslel jsem, že tam byl před 5 lety.
I think he was there 5 years ago. I thought he had been there 5 years ago.

He recalled he had received their invitation long ago.
Uvědomil si, že dostal jejich pozvání dlouho předtím.

K časovému posunu dochází zejména v případě reprodukce přímé řeči. Pravidlo o souslednosti časů se obvykle neaplikuje, jestliže:

- jde o minulost určenou datem

I knew that she arrived in Moscow in 1960.

- jde o obecně platné tvrzení

He didn't know that Princetown is in America.

- jde o děj v ještě platící v přítomném čase

I knew that he is an able man.

Schéma gramatických časů

Rozkazovací způsob

Pro 2. osobu jedn. i množ. čísla

Kladný rozkazovací způsob se rovná infinitivu bez to, záporný rozkazovací způsob se rovná "do not (don't) + infinitiv bez to".

kladný	záporný
come do	not come (don't come)
look do	not look (don't look)
ask do	not ask (don't ask)

Rozkazovací způsob obvykle nemá podmět, ale můžeme požit pod.jméno nebo zájmeno, aby bylo zřejmé, komu přikazujeme.

Somebody answer the phone.

Nobody move.

Mary come here, the rest of you stay where you are.

Za anglickým rozkazem obvykle nenásleduje vykřičník.

let's (let us) + infinitiv bez to se používá k vyjádření návrhu.

We are late. Let's hurry.

Zápor se tvoří s "let's not" nebo "don't let's".

Let's not wait.

Podmiňovací způsob přítomný

Přítomný - užívá se pro přítomnost a budoucnost.

Tvoří se :

would + přít.inf. bez "to" význ.slovesa
I would ask.

Zápor:

She wouldn't be staying long.
We wouldn't be listening to what she says.

Při nabídce a pozvání používáme "would you like"
Would like a cup of coffee ?

V 1. osobě jed. a množ. čísla se můžeme setkat s "should". V těchto případech (zejména užíjeme-li should v jiných osobách než v 1.) však should už velmi často znamená "měl bych", "měli bychom". Tento význam má i sloveso ought(to).

We should do it for him. Měli bychom to pro něj udělat.

Podmiňovací způsob modálních sloves:

can - could
may - might

Podmiňovacího způsobu přítomného se velkou měrou užívá v konverzačních formulích k vyjádření zdvořilé žádosti:

Would you shut the door please?
Could you possibly lend me 200 crowns?
Might I trouble you for a cigarette?

Podmiňovací způsob minulý

Konjunktiv přítomný

Bývá ve vedlejší větě uváděné spojkou *that*, je-li v hlavní větě sloveso vyjadřující rozkaz, přání, žádost, návrh, radu (*ask, demand, insist, order..*) nebo výraz hodnotící (*it's important, necessary, essential..*) Od oznamovacího způsobu přítomného času se konjunktiv liší pouze ve 3. osobě jednotného čísla. Jeho tvar je totožný s tvarem infinitivu bez částice "to". Slovesa *být* a *mít* mají přítomný konjunktiv *be* a *have* a ostatní slovesa mají v konjunktivu tvar bez koncovky *-s*.

It's important that he inform you.

Je důležité, aby tě informoval.

I suggested that he return on the same day.

Navrhoval jsem, aby se vrátil ten samý den.

Konjunktiv přítomný přezívá také v některých, ustálených celovětných konstrukcích s inverzí.

Konjunktiv minulý

Slovesa změny stavu

Změna stavu se vyjadřuje slovesy get, become, come, grow, go, turn, fall. Fall a turn vyjadřují změnu náhlou, grow změnu pozvolnou, go a často i turn naznačují, že jde o změnu k horšímu. Nejvíce neurčitá jsou slovesa get a become, a proto se hodí pro nejvíce situací, get je hovorovější než become

Get

old	zestárnout
angry	rozzlobit se
dressed	obléknout se
married	oženit se, provdat se
started	začít, zahájit
accustomed to	zvyknout si na
it's getting dark	stmívá se
it's getting late	připozdívá se
time's getting short	času ubývá

BECOME

famous	proslavit se
ill	onemocnět
lame	zchromnout
silent	ztichnout
stronger	zesílit
thin	zhubnout
friends	spřátelit se

GROW

cold	ochladit se
calm	uklidnit se
dark	setmět se, stmívat se
fat	ztloustnout
louder	zesílit, stát se hlasitějším
weak	(ze)slábnout
(to be) like sb	začínat se někomu podobat

GO

bad	zkazit se (o potravinách)
bald	zplešatět, ztratit vlasy
blind	oslepnout
sour	zkysnout
grey	(ze)šedivět
mad	zbláznit se, zešílet
pale	zblednout
green with envy	zezelenat závistí
wrong	pokazit se
to pieces	zhroutit se (nervově)

COME

loose
(out) right
true
undone

uvolnit se
dobře dopadnout
splnit se(o snu,tužbě)
rozvázat se

TURN

black
pale
red
sour
white
traitor
to ice
to rain

(z)černat
(z)blednout
(z)červenat,začervenat se
(z)kysnout
(z)bělet
stát se zrádcem
změnit v led,zledovatět
přejít v déšť(např.sněžení)

FALL

asleep
sick,ill
vacant
in love
silent

usnout
onemocnět,roztonat se
uvolnit se(o místě)
zamilovat se
zmlknout

Příslovce

Příslovce lze dělit z několika hledisek na

I. původní, odvozené nebo složené

odv.: happy - happily drastic - drastically

pův.: here, there, often, never, now, then, soon, very

II. stupňovatelné, nestupňovatelné

a) stupňovatelné pravidelně pravidelně se příslovce stupňují pomocí

přípon "-er" pro druhý stupeň a "-est" pro třetí stupeň

fast - rychle

faster - rychleji

fastest - nejrychleji

nebo pomocí "more" pro druhý stupeň a "most" pro třetí stupeň (příslovce končící na "-ly").

loudly - hlasitě

more loudly - hlasitěji

most loudly - nejhlasitěji

b) stupňovatelné nepravidelně

badly worse worst

far further furthest (vzdálený)

little less least

much more most

well better best

c) nestupňovatelné

now

entirely

III. podle významu

času : now, then, once, soon, always, briefly

místa : here, there, up, down, back

způsobu : well, clumsily, beautifully

míry : rather, quite, very hardly, extremely

Pozor na spojení :

She looks pretty.

The milk tastes sour.

He works hard.

Roses smell sweet.

He lives near there.

I feel fine.

Vypadá hezky.

Mléko chutná kyselce.

Pracuje pilně (těžce).

Růže voní sladce.

Bydlí tady poblíž.

Cítím se dobře.

Předložky I (české o, v, z, do)

O : about, on, of, at

- **about, of** : všeobecně o něčem
I am thinking of it. Uvažuji o tom.
I thought of the problem. Uvědomil jsem si ten problém.
I am thinking about it. Přemýšlím o tom.

I thought about the problem for a while.
Chvíli jsem o tom problému uvažoval.
- **on** : konkrétně na nějaké téma
His lecture will be on the English novel.
Jeho přednáška bude o anglickém románu.
- **at** : "o" jen v ozn. časového období
at Christmas o vánocích
at the weekend o víkendu

V : in, at, on

- **in** : místně - plocha, prostor, (města)
in the sea, in a bed, in a car, in a mirror, in Prague
- **in** : časově - ve spojení s obdobími
in January, in winter, in the future in the morning, in the afternoon
- **at** : místně - bod, instituce
at Stratford, at home, at school at the station
- **at** : časově - bod
at five, at noon, at midnight, at that moment
- **on** : časové období (den nebo část dne)
on Sunday, on Sunday morning, on 30 September

Z : from, out of, of

- **from** : výchozí bod
train starts from London materiál
dish made from wood, bread from flour
- **from** : příčina
from laziness
- **out of** : look out of the window
nine out of ten (devět z deseti)

- of : výběr
one of them, each of them material
house built of bricks
- of : původ osob
Jiří of Poděbrady (ALE : come from Wales)

DO : in, to, into, at, for, to, till, until, within by

- in : look in a mirror
- to : a ticket to London
- into : come into a room
- at : arrive at the hotel
- for : leave London for Prague
- to(čas.) : from five to six
- till, until : any time till Friday
- within : within half an hour
- by : come back by six o' clock

Předložky II

Předložky II (české od, k, na, po, s)

OD : from, since, of

- **from** : místně i časově
far from here, from bad to worse, wait
from six to nine
- **from** : lišit se od: distinguish
right form wrong
- **since** : od...až doposud
he has lived here since 1945
- **of** : o původci
his is nice of him

K : to, toward(s), for

- **to** : go to the seaside
- **toward(s)** : walk towards the village
- **for** : have st for dinner,
what is it for ? k čemu to je

NA : on, in, at, into, to, for, of, about

- **on** : a carpet on the floor, a car on the road
- **in** : in the picture, in the street, in autumn
- **at** : look at him, knock at the door
- **into, to** : go into the square, fall to the ground
- **for** : go for a visit,
what is it for? na co to je?
he is tall for an Italian.
- **of, about** : think of something vzpomenout si na něco
think about silly things myslet na hlouposti

PO : after, for, about, round, along, (up)to

- **after** : after the war, one after another
- **for** : for generations,
long for adventure toužit po dobrodružství
- **about** : walk about the town
- **along** : walk along the street
- **(up)to** : snow up to the knees

S : with, and

- **with** : come with her,a man with a dog,with pleasure
- **and** : bread and butter,gin and tonic,ham and eggs

Předložky I

Spojky I (časové)

when	až
after	až (tj. potom až)
till (until)	dokud ne, až(tj. do té doby,až)
by the time	až (tj. v tu dobu, kdy)
while	zatímco
as soon as	jakmile
immediately	hned jak
before	než-li, tj. dříve než
as long as	pokud, tj. tak dlouho,dokud
next time	příště až

Je třeba rozlišovat 4 česká až :

- You'll be surprised when you see him.
- I'll tell you something after he leaves.
- Don't get off the tram till it stops.
- He'll be in London by the time you reach Prague.

Poznámka :

Spojka "till" znamená "dokud ne -" (až), a proto po ní následuje sloveso kladné. Této spojky se užívá :

- se slovesy, která označují trvání děje (wait,stay,sit,..)
- velmi často po záporech
- po časových spojkách se neklade bud.č.

Spojky II

Citoslovce

O ! Oh !	- Ach !
Hear !	- Slyšte !
Hurrah !	- Hurá !
Cheer up !	- Hlavu vzhůru !
My God !	- Můj ty Bože !
Courage !	- Odvahu !
Heavens !	- Nebesa !
Well done !	- Výborně !
Oh, dear me !	- Proboha !
Now, then !	- Nuže, tedy !
Ouch !	- Ouvej !
All right !	- Výborně !
Really! Indeed!	- Skutečně !
Pooh !	- Hanba !
Strange !	- Podivné !
Hush !	- Pst, Ticho !
Bless me !	- Pro pána !
Peace! Silence!	- Ticho !
Snap !	- Chňap !
Welcome !	- Budťe vítán !
Crack !	- Prásk !
Farewell !	- Sbohem !
Slap !	- Bác !
Look !	- Pohleďte !
Bounce !	- Bouch !
Come on !	- Ale, ale, copak. Tak pojd', pospěš si.

Pořádek slov ve větě

V anglické oznamovací větě je pevně stanovený pořádek slov. Na rozdíl od češtiny musí být podmět před přísudkem(slovesem). Za přísudkem následuje předmět a ostatní větné členy.

Mr.Prokop can learn English at the language school.

Anglická věta:

You can learn languages at the language school.

je tedy jediný možný ekvivalent českých vět:

Můžete se učit jazykům v jazykové škole.

Jazykům se můžete učit v jazykové škole.

V jazykové škole se můžete učit jazykům.

Není tedy možné překládat z češtiny do angličtiny slovo za slovem.

Setkají-li se ve větě příslovečné určení místa (PUM) a příslovečné určení času(PUČ), patří určení času až na jejich konec. Určení času však může stát i na prvním místě ve větě:

PUČ PUM

PUM PUČ

This afternoon I am at home.

I am at home this afternoon.

Inverze

Inverze

Inverzí nazýváme porušení pevného pořádku slov v anglické větě podmět-přísudek-předmět-ostatní větné členy

I. V podmínkových větách

a) minulých

If I had known him I wouldn't have relied on him.
Kdybych ho znal, byl bych na něj nespolehal.

If they had not arrived we wouldn't have waited for them any longer.
Kdyby nebyli přijeli, už bychom na ně nebyli čekali.

b) přítomných

If he should not understand translate it for him please.
Kdyby nerozuměl, přelož mu to, prosím.

II. Jestliže na začátku věty stojí popírající nebo omezující výrazy

No sooner...than (sotvaže)

Scarcely.....when

Hardly.....when

Seldom

Nowhere

Only then

Not onlybut

Never

Little

K inverzi je v tomto případě třeba použít pomocného slovesa do.

No sooner did he begin to speak than everybody was silent.
Nezačal dříve, než byl každý ticho.

Never was a teacher more succesful than Mr.Smith.
Nikdy nebylo úspěšnějšího učitele, než je Mr.Smith.

Zápor

1. v určitých tvarech slovesných :

tvoří se pomocí DO a NOT (don't). Slovesa modální mají vlastní zápor. Ve větě může být vždy jen jeden zápor

2. v infinitivu a gerundi :

NOT stojí před inf. nebo gerundiem

We tried not to upset her.

We did not try to upset her.

3. v rozkaz.způsobu

tvoří se pomocí DO + NOT (don't)

don't be silly

4. zápor vyjádřen zápornými zájmeny, příslovci (ve větě může stát vždy jen jeden zápor !)

nobody, none, nothing, never, nowhere,

neither, none, no longer, no more, not yet

I never said a word.

5. zápor vyjadřují i záporné předpony a přípony

un + know hope + less

ir + regular fruit+ less

il + legal use + less

im + possible

dis+ honest

it is impossible = it is not possible

Dále může být zápor vyjádřen slovy se záporným obsahem :

hardly, scarcely, rarely, seldom, only

I hardly noticed him. Téměř(skoro) jsem si ho nevšiml.

Otázka

I. tvoří se

- inverzí
- pomocí slovesa "DO" (není-li ve větě již zastoupeno jiné pomocné sloveso)

Do you like it ?
Did you like it ?

"Do" se nepoužívá, začíná-li otázka tázacím zájmenem ve funkci podmětu

Who said it ?
What shall we write about ?

- intonací pouze v hovorové angličtině:
you are comig tonight? - nespisovně.

otázka přímá
nepřímá

What do you like ?
She asked him, when he was leaving.

II. Záporné otázky :

- vyjadřují překvapení :
Didn't you hear the bell ? I rang it four time.
Cožpak jsi neslyšel zvonek ? Zvonil jsem čtyřikrát.
- používají se ve zvolacích větách
Doesn't that dress look nice ! Ty šaty jsou ale pěkné.

Tázací dovětky

I. Tázací dovětek ke kladné větě

Český ekvivalent, je "ne ?" nebo "že (ano) ?" - obsahuje záporný tvar slovesa "be" nebo "have" (vždy ve staženém tvaru) se zájmenem odpovídajícím podmětu v hlavní větě. Aby se i v 1.osobě uplatnil stažený tvar dovětku, říká se místo "am I not" "aren't I"

I amaren't I?	We have got.,haven't we?
You are..aren't you?	You have got.,haven't you?
He is ..,isn't he?	They have got.,haven't they?
I was....,wasn't I?	We had...,hadn't we?
You were.,weren't you?	You had...,hadn't you?
He was...,wasn't he?	They had...,hadn't they?

II. V záporné větě je v tázacím dovětku kladný tvar slovesa be nebo have. Zájmenný podmět se v tázacím dovětku objeví i tehdy, když podmětem věty je podstatné jméno.

I am not...., am I?	We haven't got...,have we?
You aren't..., are you?	You haven't got,have you?
Jack is not ,is he ?	The Prokops haven't got, have they?

U plnovýznamových sloves se tázací dovětek tvoří pomocí do (does), je-li sloveso v přítomném čase, a did, je-li sloveso v čase minulém.

Jack speaks English, doesn't he ?
Mary started to learn Dutch, didn't she ?

U modálních sloves uijeme v tázacím dovětku sloveso v kladném tvaru,pokud se jedná o větu zápornou,sloveso v záporném tvaru, pokud se jedná o tázací dovětek k větě kladné:

John can come, can't he?	You must go there, mustn't you?
He may repeat it, mayn't he?	He needn't write it, need he?
She may not leave,may she?	He will do it, won't he ?

Nepřímá řeč

Nepřímá řeč je reprodukce přímé řeči po slovesech s významem mluvení, myšlení a vnímání (say, tell, ask, answer, reply, write, know, feel..). Věta vedlejší se připojí k větě řídicí spojkou "that", která se může vynechat (zejména v hovorovém jazyce). Pořádek slov v nepřímé otázce je stejný jako ve větě oznamovací. Je-li v řídicí větě sloveso v minulém čase, posouvají se časy v nepřímé řeči podle pravidel o souslednosti časů takto:

a) PŘÍTOMNÝ ČAS se mění v MINULÝ

He said: "I live in Prague."

He said he lived in Prague.

b) MINULÝ A PŘEDPŘÍTOMNÝ v PŘEDMINULÝ

He said: "I lived in Prague."

He said he had lived in Prague"

c) BUDOUCÍ ČAS v PŘÍTOMNÝ KONDICIONÁL

He said : "I'll live in Prague."

He said he would live in P.

K posunu nedochází, je-li sloveso řídicí věty v čase přítomném, budoucím a předpřítomném.

Poznámka.

1) MINULÝ ČAS se nemění v PŘEDMINULÝ :

- je-li udána přesná doba v minulost, a to buď příslovečným určením nebo vedlejší časovou větou

He said he lived here in 1970.

He said he lived here when it was still a small town.

- jde-li o vyjádření obecně platné pravdy

We learnt that two and two are four.

- jde o děj ještě platící v přítomném čase

I knew that he is an able man.

2) MUST zůstává beze změny, vyjadřuje-li trvalou nutnost nebo zákaz

He said that I must not smoke.

3) Při změně řeči přímé v nepřímou se mění i určení času a místa, např.

here - there

yesterday - the day before

this - that

tomorrow - the next day

now - then

today - that day

ago - before

tonight - that night

Nepřímá otázka

Nemá už převrácený slovosled původní otázky a nepoužívá se v ní tedy ani opisu s "do", přestává být totiž otázkou. Má slovosled věty oznamovací. Je-li uvozovací sloveso řídící věty v čase minulém, dochází ke změnám v čase nepřímé otázky :

Přímá otázka

Who is his friend?

What does it mean?

When will he come?

Where do they meet?

Do you stop here?

Are you tired?

Nepřímá otázka

Ask him who his friend is.

Ask him what it means.

Ask him when he will come.

Ask him where they meet.

They asked if he stopped there.

She asked whether he was tired.

Spojka **if(=whether)** nemá v těchto předmětných větách význam podmínkové spojky, proto po ní může následovat will (would).

Vazba "there is, are"

Vazba **there is, there are** vyjadřuje, že něco nebo někdo někde existuje nebo se vyskytuje. Odpovídá české větě typu "někde něco je". Anglická věta začíná slovem there, které nepřekládáme, a určení místa stojí zpravidla na konci:

There is a table at the window.

There are two books on the table.

Otázka a zápor se tvoří jako u slovesa be.

Is there a table in this room?

There isn't a table in this room.

Tázací dovětek :

There aren't two bedrooms in that flat, are there?

Krátká odpověď :

No, there isn't(aren't).

Yes, there is(are).

Tuto strukturu můžeme použít v různých časech :

There was a telephone call for you last night.

There has been an accident.

There will be a lot of people at the party.

Vazba "going to + infinitiv"

Vazba **going to + infinitiv** se v mluvené angličtině často užívá pro vyjádření budoucího času, především pro blízkou budoucnost. Ve srovnání s shall a will dodává však ději význam "hodlám, chci, chystám se", proto se užívá většinou o osobách, ne však o věcech.

Vypovídáme, co jsme se už rozhodli udělat.

I am going to write that letter today.

I am going to have a shower.

Chystám se (chci) dnes napsat ten dopis.

Osprchuji se.

Užije-li se této vazby o ději, vypovídá o pravděpodobnosti nebo nevyhnutelnosti děje :

It's going to rain. Look at those black clouds.

Bude pršet (s největší pravděpodobností). Chystá se na déšť. Vypadá to na déšť.

She is going to have a baby in January.

Vazba "I am to go"

I have (got) to go.
I am to go.

Musím jít. (tj. okolnosti mě nutí).
Mám jít .(tj. musím jít, mám to nakázáno,
očekává se to ode mne, je to naplánováno.)

Oznamovací věta :

We are to leave on Monday.
We were to leave on Monday.
We were to have left on Monday.

Máme odjet v pondělí.
Měli jsme odjet v pondělí.
Měli jsme odjet v pondělí. (ale neodjeli jsme,
děj se neuskutečnil)

Otázka :

When am I to come?
When is it to be finished?
Why were you to do it?

Zápor vazby "I am to" má význam "nesmím". Proto se jí užívá i pro opis za "must not" v minulém čase.

I mustn't spend all my money.
I am not to spend all my money.
I wasn't to spend all my money.

Vazba there is,are :

There is to be a film festival in that town soon.

Vazba "used to"

Vyjadřuje :

1. Opakovaný děj minulý:

He used to come to see me. (every day)

Chodíval mně navštěvovat.

2. Časově blíže neurčený stálý stav v minulosti:

I used to live in Brno.

Bydlíval jsem v Brně.

Otázka :

Did he use to play football when he was young?

Zápor :

He usedn't to play football when he was young.

He didn't use to play football when he was young.

The...the...Čím...tím.

I. Vzor pro příslovce :

The more the better.

The more money, the better for you.

Čím více, tím lépe.

Čím více peněz tím lépe pro tebe.

II. Vzor pro přídavná jména :

The better the quality the higher the price.

The stricter the control the better the quality.

Čím (bude) lepší kvalita,tím (bude) vyšší cena.

Čím(je)přísnější kontrola,tím(je) lepší kvalita.

V češtině se v uvedených větách často vyskytuje sloveso být v přítomném, v budoucím nebo v minulém čase.

So do I, neither do I (já také, také ne)

Výrazy "so" a "neither" uvádějí v krátkých dovětcích souhlas "také" nebo nesouhlas "také ne". Hned za nimi následuje příslušný tvar slovesa, po slovese teprve následuje podmět. "Neither" lze nahradit výrazem "nor".

ona také

He is all right So is she.
You remember the day. So does she.
He must do it. So must she.

ona také ne

He isn't all right. Neither(nor) is she.
He hasn't many friends. Neither(nor) has she.

Předmět přímý a nepřímý

Předmětem nepřímým se vyjadřuje český 3.pád, v angličtině stojí zpravidla bez předložky. Přímý předmět ve 4.pádu stojí až za nepřímým, stejně jako je tomu v češtině. Tuto vazbu má většina anglických sloves (např. give, tell, show, promise, help,....)

Sloveso + 3.pád(nepřímý) + 4.pád(přímý)

Give him a present.	Dej mu dárek.
Give Mary a flower.	Dej Marii květinu.

Při důrazu má nepřímý předmět předložkovou vazbu a stojí až za přímým předmětem.

Sloveso + 4.pád(přímý) + to(for) + 3.pád(nepřímý)

Give the present to him, not to Jack.	Dej ten dárek jemu, ne Honzovi.
Give the flower to Mary, not to Ann.	Dej tu květinu Marii, ne Anně.

Slovesa, která se používají v této vazbě s předložkou TO :

bring, give, lend, offer, owe, pay, promise, read, recommend, sell, send, show, teach, tell, write

slovesa, která se používají v této vazbě s předložkou FOR :

bring, build, buy, change, choose, do, fetch, find, fix, get, make, order, prepare, save

Je-li přímým předmětem zájmeno "it", je pořádek slov stejný jako při důrazu, tedy :

Give it to him.

nikoli :

Give him to.

Poznámka:

1. Některá slovesa musí mít vazbu s pádem přímým a předložkovým.

Explain something to me.

2. U některých sloves (buy, read) lze užít obou vazeb, bezpředložková bývá ovšem hovorovější.

Ještě jeden, už žádný

Pro vyjádření českého "ještě jeden" užíváme v angličtině odlišných výrazů podle toho, zda-li se jedná o počitatelné či nepočitatelné podstatné jméno.

počitatelná

another cup	ještě jeden šálek
two more cups	ještě dva šálky
three more cups	ještě tři šálky
a few more cups	ještě několik šálků
no more cups	už žádné šálky
not any more cups	

nepočitatelná

some more beer	ještě trochu piva
no more beer	už žádné pivo
not any more beer	

Many - much, Little - few

Much (mnoho) a little(málo) se užívají pro nepočítatelná podstatná jména(tj.ta, která nemají množné číslo). Many (mnoho) a few (málo) se užívá pro podst.jména počítatelná v množném čísle.

Nepočítatelná

much time
little time
much milk
little milk

Počítatelná

many friends
few friends
many students
few students

Rozlišení much - many platí i pro tázací příslovce how much, many ?(kolik ?)

much pro nepočítatelné : How much money..?

many pro počítatelná : How many students..?

Přidáním neurčitého členu k zájmenu little (a little) vzniká význam "trochu". Neurčitý člen se zájmenem few(a few) vytváří význam "několik".

Nepočítatelná

little time(málo času)
a little time (trochu času)

Počítatelná

few friends(málo přátel)
a few friends (několik přátel)

Stupňování zájmen few a little:

1.	2.	3.
few	fewer	the fewest
little	less	the least

Poznámka

Much a many se užívají hlavně v otázkách a v záporných větách. V oznamovacích větách se dává přednost výrazu "a lot", kterého se užívá u počítatelných i nepočítatelných podst.jmen.

Like - as

Těmto výrazům (like,as) odpovídá v češtině výraz "jako". As by se však mohlo chybně zaměňovat za like.

Like užíváme pouze pro přirovnání, **as** přímo identifikuje (ztotožňuje).

Now he is speaking like a doctor.
Teď mluví jako by byl doktor.(tedy jím není)

My sister is quite like me.
She looks beautiful - like a princess.

Now he is speaking as a doctor.
Teď mluví jako doktor.(a skutečně jím je)
She has got a job as a shop assistant.

ale :

You should do it like this.
Měl bys to udělat takhle.

Some sports, such as motor racing, can be dangerous.
Některé sporty, jako automobilové závody, mohou být nebezpečné.

You are late as usual.
Jdeš jako obvykle pozdě.

Věty časové

Po časových spojkách je místo budoucího času čas přítomný (budoucnost po if).

He will ski as long as there is some snow.

As soon as I finish these cards,I'll go shopping.

Poznámka

Pozor na sloveso po spojce till,until

Dokud to neuděláš ...(v češtině záporné)

Until you do it(v angličtině kladné)

Vyjadřování budoucnosti po časových spojkách

Po časových spojkách nahrazuje přítomný čas čas budoucí. Tvar přítomného času nabývá po časové spojce významu budoucnosti.

Tell him to ring me up when you see him.

I'll come to see you after I pass the exam.

I'll never enter his house as long as I live.

Jsou-li děje obou vět nesoučasné a chce-li mluvčí zvláště vyjádřit skutečnost, že jeden děj skončí, bývá po časových spojkách čas předpřítomný.

When I eat...

Až budu jíst..

When I have eaten...

Až sním..

When he drinks it...

Jakmile to bude pít

When he has drunk it..

Jakmile to vypije

Until you learn it...

Dokud se to nebudete učit

Until you learned it

Dokud se to nenaučíte

As soon as we have spent the money, we'll return home.

Až utratíme ty peníze, vrátíme se domů.

Podmínková souvětí přítomná neskutečná

Neskutečná podmínkové věty přítomné jsou v češtině uvozovány spojkou "kdyby", v angličtině nejčastěji spojkou IF po němž následuje tvar minulého času významového slovesa. Vztahují se k přítomnosti nebo k budoucnosti. V hlavní větě je sloveso ve tvaru podmiňovacího způsobu přítomného.

Vedlejší věta

if + minulý čas,

Hlavní věta

would have + inf. bez TO

I would tell him all, if I were you.

Řekl bych mu všechno, kdybych byl na tvém místě.

Suppose you had money, would you buy a car?

Řekněme, že by jsi měl peníze, koupil bys auto?

U slovesa "to be" je možno použít ve všech osobách tvar "were". Výrazy "as if" = "as though" (jako kdyby) a "if it weren't for" (kdyby nebylo... = nebýt...) indikují neskutečnou podmínku :

He looks as if he was ill.

Vypadá, jako kdyby byl nemocný.

If it weren't for you, I would be happy.

Nebýt tebe, byl bych šťastný.

Vyjadřování budoucnosti po podmín.spojkách

Podmínkové spojky:

if	jestliže, -li
on condition (that)	pod podmínkou, že
provided (providing)	za předpokladu, že
in case (amer.)	v případě, že
(brit.)	pro případ, že
suppose	předpokládejme, že
unless, if...not..	jestliže ne-

Poznámka :

Suppose bývá na začátku podmínkového souvětí, provided (=providing) bývá uprostřed.

Po podmínkových spojkách nahrazuje přítomný čas čas budoucí. Tvar přítomného času má po podmínkové spojce význam budoucnosti.

If it is fine tomorrow they'll go on a trip.
In case you invite him he'll certainly come.
The Blacks won't come unless you invite them.

Přací věty

Přací věty bývají uváděny výrazem "wish" nebo "if only". Sloveso se chová jako v podmínkových větách po if. Pro překlad do češtiny se nabízejí tři možné ekvivalenty:

Kéž...,
Škoda, že...,
Kdyby tak..

1. Pro přítomnost užíváme minulého času. U slovesa be se užívá tvaru konjunktivu. Minulý čas vyjadřuje děj neskutečný přítomný (přeji si něco, co není).

I wish you were with me. Škoda, že tu nejsi se mnou.
(You aren't here with me)

If only I knew English better. Kdybych tak uměl lépe anglicky.
(I don't English well)

Poznámka :

1. Místo minulého času je možno užít i opis s "would". Toto would vyjadřuje naši určitou nespokojenost.

I wish they would help them.
I wish they helped them.(= neutrální).
I wish you would stop making that noise.

2. Pro minulost užíváme předminulý čas. Předminulý čas vyjadřuje děj, který se v minulosti neuskutečnil (neskutečný minulý): skutečnost byla právě opačná, než si mluvčí přál.

I wish I had known it. Kdybych to tak byl věděl.
I wish I hadn't stayed out so late.

3. Pro budoucnost se používá typ s "I hope", ve slavnostním projevu typ se způsobovým slovesem may nebo s konjunktivem.

I hope we'll be happy. Kéž bychom byli šťastni.
May you be happy. Kéž jste šťastni.
Long may he live! Ať dlouho žije!

Could, would, might v přacích větách

Could, would, might v přacích větách

1. přítomnost

I wish you would(could,might) stay with us a little longer.

2. minulost

I wish you would(could,might) have it.

Could : implikuje, že okolnosti brání uskutečnění přání

Would : splnění přání závisí na vůli osoby.

Might : zábrany jsou příliš veliké

Přací věty

Věty předmětné

Spojky **when, if (=whether)** uvozují někdy vedlejší větu předmětnou. V tom případě už ovšem neplatí pravidla pro vyjadřování budoucnosti po časových a podmínkových spojkách. V předmětné větě tedy po when, if následuje budoucí čas:

I don't know when he will phone me.

Věty přípustkové

Uvádějí se spojkami:

though, although	ačkoli, třebaže
even if	i když
even though	přestože
in spite of (the fact that)	přestože

In spite of the bad weather, we went out for a walk.

In spite of the fact that the weather was bad, we went out for a walk.

Dále se uvádějí vazbou "no matter" nebo složenými zájmeny a příslovci s "-ever":

no matter who - whoever
no matter what - whatever
no matter which - whichever
no matter when - whenever
no matter where - wherever
no matter how - however

no matter who says it - whoever says it
ať to říká kdokoli

no matter what he says - whatever he says
ať říká kdokoli

no matter when he comes - whenever he comes
ať přijde kdykoli

no matter how far it is - however far it is
ať je to jakkoli daleko

Po těchto složeninách nenásleduje budoucí čas, formy will(go), shall(go). Platí zde tedy obecné pravidlo o vyjadřování budoucnosti po časových a podmínkových spojkách.

Přípustkové fráze :

Cost what it may.....	Ať to stojí cokoli...
Be that as it may....	Ať tomu je jakkoli...
Be he who he may.....	Ať je to kdokoli.....

Poznámka

Pozor na české "jakkoli" ve větě bez příslovce míry. V angličtině musí být ve větě "much".

jakkoli spěchal	no matter how MUCH he hurried
jakkoli ji miloval no	matter however MUCH he loved her.

ale :

jakkoli byl opatrný	no matter how careful he was
---------------------	------------------------------

jakkoli bylo chladno

no matter how cold it was

Věty účelové

Účelová věta odpovídá na otázku "proč?, za jakým účelem ?" V angličtině je třeba rozlišovat dva typy těchto vět:

1. Účelové věty se stejnými podmínkami.

Dělám to(já) abych mu pomohl(já).

Tyto účelové věty se většinou zkracují infinitivem. Před infinitiv se klade :

a) in order - jde-li o zdůraznění účelu.

b) so as (tak,aby) nejde-li jen o účel, ale i o výsledek.

He remained in the office in order to finish that work.

I hurried all the way so as not to keep him waiting.

2. Účelové věty s nestejnými podmínkami.

Dělám to (já), abyste tu byli spokojeni.

Ve vedlejší větě se po spojce "so that" nebo "in order that" používá modálních sloves (may, can, shall, will) podle souslednosti časů. Tedy :

hlavní věta

přít., předpřít., bud.

minulý

vedlejší věta

can, shall, will

could, should, would

I'm leaving it here so that you can (may) have a look at it.

I left it here so that you could (might) have a look at it.

Schéma gramatických časů

Věty vztažné vypustitelné

Vztažné věty vedlejší jsou uvozeny vztažnými zájmeny. Vztažné věty vypustitelné obsahují pouze dodatkovou informaci a nejsou tedy nutné pro bližší identifikaci jména, ke kterému se vztahují. Podstatné jméno, ke kterému se vztahují, označuje obyčejně nám už známou osobu nebo věc a je velmi často vlastním jménem. Vztažné věty vypustitelné oddělujeme čárkami.

Oxford University, which you can see in this picture, is world - famous.
Shakespeare, who is known all over the world, lived in the 16th century.

Pokud se zájmeno pojí s předložkou, může předložka stát na začátku nebo na konci vztažné věty:

My teacher, for whom I am waiting, lives here.

My teacher, whom I am waiting for, lives here.

Věty zvolací

Zvolací věty jsou uváděny výrazy what a how. Po "what" následuje neurčitý člen + (přídavné jméno) + podstatné jméno :

What an ideal husband!

Po "how" následuje přídavné jméno:

How lovely it is!

Mělo-li sloveso předložkovou vazbu, předložka stojí na konci věty:

What a beautiful place they live in!

Sloveso "be" se v přítomném čase ze zvolací věty obvykle vypouští:

What a fine day!

To je krásný den!

What a fine day it was!

To byl ale krásný den!

Za věty zvolací pokládáme i zápornou otázku s intonací zvolání:

Isn't it a marvellous view!

To je ale nádherný výhled!

Aren't they lucky!

Ti mají ale štěstí!

Infinitiv minulý

Tvoří se

(to) have + příčestí trpné

Minulý infinitiv vyjadřuje děj předcházející ději vyjádřenému určitým tvarem slovesným.

I am glad to have met you. Jsem rád, že jsem vás potkal.

I was glad to have met you. Byl jsem rád, že jsem vás potkal.

I will be glad to have met you. Budu rád, že jsem se s vámi setkal.

Zápor je v těchto větách možný buď u infinitivu, nebo u slovesa :

He seems not to have been interested. ZDÁ se, že ho to nezajímalo.

He seemed not to have been interested. ZDÁLO se, že ho to nezajímalo.

He doesnt seem to have been interested.

He didnt seem to have been interested.

Běžný je druhý případ, první se vyskytuje při zvláštním zdůraznění záporu.

Infinitivní tvary - přehled

infinitiv

činný

trpný

průběhový

přítomný

to call

to be called

to be calling

minulý

to have called

to have been calling

to have been calling

Vazba podmětu s infinitivem

Tato vazba se vyskytuje:

1. Po slovesech seem (zdát se), appear (jevit se)

He doesnt seem to know it. Zdá se, že to nezná.

2. Po trpném rodě sloves say (říci), expect (očekávat), suppose (předpokládat) a po slovesech smyslového vnímání.

Hes said to be right.

Its said to be right.

He is said to have a good doctor.

Říká se, že má pravdu.

Je to prý správné.

Zdá se, že byl dobrým doktorem.

Podmiňovací způsob minulý

Užívá se pro minulost. Nepřímo se sděluje, že se děj neuskutečnil (byl bych se zeptal, tj. nezeptal jsem se).

Tvoří se:

would + minulý infinitiv významového slovesa

I would (I'd) have gone.	Byl bych býval šel.
You should have gone.	Měl jsi jít.
I could have gone.	Mohl jsem jít.
He might have gone.	Možná, že by byl šel.

Konjunktiv minulý

Vyskytuje se jako knižní tvar were v podmínkových, přacích, přípustkových a srovnávacích větách v 1. a 3. osobě jednotného čísla, kde je v hovorovém styku běžný tvar "was". U všech ostatních sloves je tvar totožný s časem minulým.

If he were here.....

I wish I were healthier..

Kdyby zde byl....

Škoda, že nejsem zdravější...

Vazby:

if I were you

if it were not for

as it were

být tebou

nebýt (tebe,něčeho)

tak říkajíc

Spojky II

- **místní :** where, wherever
- **způsobové :** as, as if, as though, how, however

You can play how you want.
However hard you try, you won't manage to do it as I do.

- **důvodové :** as, because, only, since
- I love you because you are you.
Send me that publication, since it is not available here.

- **přípustkové :** (al)though, even if, even though, whether
- You can stay even if (even though) you haven't paid your rent.
I am doing it whether you like it or not.

- **účelové :** in order that, so that
- They went outside in order that they could say him good bye.
He did it so that she would be happy.

- **důsledkové :** so that
- He somehow managed it so that they got together again.
Nějak se mu podařilo, aby byli opět spolu)

- **podmínkové :** if, so (as long as)

- **stupňovací :** more...than, less...than, as...as
- They killed more people than we can imagine.

Nepřímý rozkaz nebo žádost

V nepřímé řeči se uvádí slovesy ask, tell, order, apod. Rozkazovací způsob řeči přímé se v nepřímé řeči mění v infinitiv :

přímá řeč

He said to him: " Help John."

He said to her: "Stay here."

nepřímá řeč

He told him to help John.

He asked her to stay here.

Podmínková souvětí minulé neskutečná

Neskutečné podmínkové věty minulé jsou v češtině uvozovány spojkou "kdyby", v angličtině nejčastěji spojkou IF, po němž následuje tvar předminulého času významového slovesa. Vztahují se k minulosti. V hlavní větě je podmiňovací způsob minulý.

Vedlejší věta

if + předminulý čas

Hlavní věta

would have + příč.minulé

I would have told him all, if I had been you.

Byl bych mu všechno řekl, kdybych byl býval na tvém místě.

Suppose you had had money, would you have bought a car?

Řekněme, že by jsi byl (tehdy) měl peníze, byl bys koupil auto?

Výrazy "**as if**" = "**as though**" (jako kdyby) a "**if it weren't for**" (kdyby nebylo bývalo = nebýt) indikují neskutečnou podmínku :

He looks as if he had been ill.

Vypadá, jako kdyby byl býval nemocný.

If it hadn't been for you, I would have been happy.

Kdyby nebylo bývalo tebe, byl bych býval šťastný.

Podmínková souvětí

Podmínková souvětí jsou dvojího druhu : skutečná a neskutečná

Skutečné podmínkové věty jsou v češtině uvozovány spojkami "jestliže", "jestli", "-li" nebo "když", v angličtině jsou obvykle uvozovány spojkou IF. Vyjadřují podmínku splnitelnou, uskutečnitelnou. Můžeme v nich použít podle smyslu kteréhokoliv času, kromě času budoucího (budoucnost po IF)

If he was there this morning, he saw it.

He will do it, if you ask him.

If we leave now, we won't be late.

If we miss the bus, we'll take a taxi.

What will she do if she fails the exam ?

If you need any help, will you tell me ?

If I get a headache, I usually take some aspirin.

Jestli tam dnes ráno byl, uviděl to.

Udělá to, když ho požádáš.

Jestliže teď odejdeme, nepřijdeme pozdě.

Jestliže nám ujede autobus, pojedeme taxíkem.

Co bude dělat když propadne při zkoušce ?

Jestliže budeš potřebovat pomoc, řekneš mi ?

Jestliže mě začne bolet hlava, vezmu si obvykle aspirin.

Neskutečné podmínkové věty jsou v češtině uvozovány spojkou "kdyby", v angličtině opět nejčastěji spojkou IF. Podmínková souvětí neskutečná mohou být přítomná, vztahující se k přítomné nebo budoucí době; nebo minulá, vztahující se k minulé době. Vyjadřují podmínku nesplicitelnou, neuskutečnitelnou, pomyslnou.

Věty vztažné nevypustitelné

Jsou nutné pro identifikaci podstatného jména, ke kterému se vztahují. Bez nich není podstatné jméno ještě vymezeno, a kdybychom je vynechali, nevěděli bychom, o koho nebo o co jde. Nikdy je neoddělujeme čárkami.

The man who has just entered is Mr.Cox.

The writer whose works I like most is Steinbeck.

V předložkovém spojení je předložka obvykle na konci vztažné věty:

The man that I spoke to is a friend of mine.

The hotel that I was staying at was luxurions.

Slovesa DO a MAKE, rozdíly v užití

I. Mluvíme-li obecně o činnosti, používáme sloveso **do**.

Do something !

I don't know what to do.

II. Mluvíme-li o práci používáme sloveso **do**.

I dislike doing cooking.

Pevná spojení :

do : homework, housework (domácí práce), business, one's best, a favour (laskavost), a good turn (dobrou službu), the washing up (umývat nádobí), the cleaning (uklízet)

make : an offer, a suggestion, a decision (rozhodnout se), an exception (udělat výjimku), a mistake, a noise, a phone call, a bed (ustlat postel), a cake, a speech, money (vydělat peníze), trouble (působit těžkosti), love.

Rozdíl použití SO a SUCH

Such se používá před podstatným jménem, ve spojení s příd. jménem nebo bez něho

She is such a nice woman.

Don't be such a fool !

So se používá před samotným příd. jménem nebo i příslovcem.

She is so nice.

Don't be so foolish !

He works so slowly.

So se může použít s výrazy **many** a **much**

There were so many people on the train.

I've got so much to do today.

Such můžeme použít před **a lot (of)**

There were such a lot of people on the train.

I've got such a lot of to do today.

Říká se

So long

ale Such a long time

So far

ale Such a long way

I didn't know you lived so far from the city centre.

